

ORGANIZACJI SIECI DEKANALNEJ W DIECEZJI PŁOCKIEJ

Wprowadzenie

Utworzenie diecezji płockiej należy wiązać z reorganizacją Kościoła w Polsce dokonaną przez Bolesława Śmiałego (1058-1079), kiedy to w latach siedemdziesiątych, na skutek uwarunkowań historycznych, król uniezależnił się od Niemiec oraz nawiązał bliższe kontakty z Rzymem, a Polska (wraz z Węgrami, Sasami i być może Lucicami) znalazła się w obozie papieskim. Zamysł króla, jak też i biskupów metropolii gnieźnieńskiej, utworzenia na Mazowszu, gdzie chrześcijaństwo zdążyło się już znacznie umocnić, odrębnego biskupstwa, znalazł jeszcze korzystniejszy grunt, gdy w 1075 roku przybyli do Polski legaci Grzegorza VII. W okazanym przez nich liście papieskim z 20 kwietnia tegoż roku, adresowanym do króla, papież-reformator, dostrzegając trudną sytuację Kościoła w Polsce, wyrażał ubolewanie z powodu rozległości diecezji i niewystarczającej liczby biskupów dla sprawnej działalności duszpasterskiej. Przyjmuje się, że to legaci papiescy utworzyli podczas swojego pobytu przynajmniej jedno biskupstwo: właśnie w Płocku, za czym przemawia wzmianka źródłowa z początku XII stulecia o Szymonie jako biskupie płockim¹.

Za T. Żebrowskim można przyjąć, że obszar nowo utworzonej diecezji został wyodrębniony z terytorium archidiecezji gnieźnieńskiej oraz diecezji poznańskiej i obejmował terytoria na prawym brzegu Wisły, na północ od linii: Kamień n. Wisłą – Liw n. Liwcem (należące do diecezji poznańskiej), z pewnymi wyjątkami w rejonie Włocławka (Szpetal, Chełmice, Bobrowniki i Ostrowite pozostały przy diecezji kruszwickiej, a następnie włocławskiej, natomiast na lewym brzegu Wisły diecezja płocka otrzymała część kasztelanii gostynińskiej). Poza wspomnianymi wyjątkami, granicę południowo-zachodnią biskupstwa stanowiła wszędzie Wisła. Z kolei granicę północną wyznaczała, mówiąc najogólniej, rzeka Ossa (oddzielająca Ziemię Chełmińską od Prus). Następnie granica biegła poprzez jeziora od górnej Ossy do ujścia Brynicy do Drwęcy. Na wschód od Drwęcy granicę z Prusami stanowiły (na znacznych odcinkach) bagniste doliny Wkry i Orzyca, a dalej, ku wschodowi – Puszcza Kurpiowska (niezamieszkała aż do XVI wieku). Wreszcie granicę wschodnią

¹ Z. Sułowski, *Początki organizacji kościelnej na Mazowszu*, „Studia Płockie” 3 (1973), s. 40-42; T. Żebrowski, *Zarys dziejów diecezji płockiej*, Płock 1976, s. 13-14.

stanowiła bagnista dolina Biebrzy; trudno natomiast ustalić linię graniczną na odcinku od Narwi do Bugu². Pierwotne terytorium diecezji uległo zmianom w latach: 1243, 1633, 1918, 1925 i 1992.

W połowie XV wieku zakończył się proces powstawania w diecezji archidiakonatów. Rozpoczął się on podzieleniem w 1316 roku terytorium diecezjalnego na dwa archidiakonaty: płocki i dobrzyński (z siedzibą w Dobrzyniu n. Wisłą), natomiast w 1443 roku powstał archidiakonat pułtuski. Podział na archidiakonaty utrzymał się do 1818 roku³.

1. Lata 1506 - 1693

Podczas gdy sieć parafialna w diecezji uformowała się niemal całkowicie w okresie średniowiecza (głównie w wieku XIII i w pierwszych dziesięcioleciach kolejnego stulecia)⁴, to pierwsze ślady podziału diecezji na dekanaty sięgają wieku XIV. Pochodzą one z terenu archidiakonatu dobrzyńskiego, gdzie spotykamy w tym czasie wzmiankę o dekanacie lipnickim (lipnowskim). Istnienie struktur dekanalnych na przełomie XIV i XV wieku poświadczają statuty synodu z 1398 roku zainicjowanego przez Jakuba z Korzkwi (1396-1425), wymieniając „dziekanów wiejskich” i określając ich kompetencje⁵. Natomiast w dokumentach tegoż wybitnego biskupa płockiego z pierwszej połowy XV stulecia spotykamy dziekana lipnickiego Stanisława oraz dekanat czerwiński. Wzmianki o dekanatach są coraz częstsze w XV wieku: w 1444 roku wymienia się w źródłach dekanat łomżyński, w 1473 zawkrzeński, a w 1473 pułtuski⁶.

Z pierwszym pełnym podziałem diecezji na dekanaty spotykamy się po raz pierwszy z roku 1506, kiedy to biskup Erazm Ciołek (1504-1522) dokonał – na synodzie diecezjalnym z 1506 roku – reorganizacji dotychczasowych struktur dekanalnych jako niewystarczających. Z czterech istniejących dotychczas w archidiakonacie płockim dekanatów: płockiego, czerwińskiego, ciechanowskiego i zawkrzańskiego wydzielił nowe. I tak z dekanatu płockiego powstały dekanaty: płocki, gostyniński, bielski i sierpecki; z dekanatu czerwińskiego: czerwiński, wyszogrodzki i płoński; z dekanatu ciechanowskiego: ciechanowski, przasnyski, dobrzyński, lipnicki i rypiński (trzy ostatnie zostały włączone do

² T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 14.

³ Tamże, s. 19-20.

⁴ *Diecezja płocka u progu czasów nowożytnych*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 124.

⁵ *Incipiunt statuta dioecesis Plocensis* [episcopi Jacobi], w: J. Sawicki, *Concilia Poloniae. Źródła i studia krytyczne*, t. 6: *Synody diecezji płockiej i ich statuty*, Warszawa 1952, s. 209; E. Wiśniowski, *Diecezja płocka u progu czasów nowożytnych*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 129.

⁶ Tamże, s. 129.

archidiakonatu dobrzyńskiego); z dekanatu zawkrzeńskiego: szreński i mławski. W ten sposób archidiakoniat płocki liczył odtąd 11 dekanatów: płocki, gostyński, bielski, sierpecki, czerwiński, wyszogrodzki, płoński, ciechanowski, przasnyski, dobrzyński, lipnicki (lipnowski), rypiński, szreński i mławski. Motywem podziału była chęć ułatwienia wykonywania zarządzeń biskupich (podawanych do wiadomości obiegiem)⁷.

Archidiakoniat pułtuski obejmował początkowo prawdopodobnie zaledwie 4 dekanaty: pułtuski (wzmiankowany w 1473 roku)⁸, łomżyński (w 1444 roku)⁹, wizneński i prawdopodobnie – nurski. Zdaniem T. Żebrowskiego, jakkolwiek brak wzmianek o podziale archidiakonatu pułtuskiego na synodzie bp. Ciołka z 1506 roku, to jednak ze względu na powstanie w XV wieku nowych kościołów nad Bugiem, prawdopodobnie utworzono w tym okresie dekanat wyszkowski (wydzielony z dekanatu pułtuskiego, który odtąd obejmował kościoły jedynie na prawym brzegu Narwi)¹⁰.

Archidiakoniat dobrzyński był podzielony na 3 dekanaty: dobrzyński, lipnowski i rypiński¹¹.

Biskup Wojciech Baranowski, na synodzie z 1593 roku podzielił dekanat nurski, włączając kilka parafii do dekanatu wyszkowskiego, a dla części południowo-zachodniej (podwarszawskiej) utworzony został dekanat stanisławowski¹². W ten sposób diecezja składała się z 20 dekanatów. Decyzję tę trzeba postrzegać w kontekście zawrócenia uwagi na uaktywnienie dekanatów i tworzenie nowych przez synod prowincjalny prymasa Jana Przerembskiego z 1561 roku¹³.

Znaczenie struktur dekanalnych oraz dziekanów w diecezji (jako ogniwa pośredniego między biskupem a duchowieństwem dekanalnym) musiało systematycznie wzrastać, skoro u progu swoich rządów biskup Marcin Szyszkowski (1607-1616) zwołał wszystkich dziekanów, by osobiście ich poznać, przekonać się o ich kwalifikacjach oraz zapoznać się ze stanem diecezji. Na zjeździe tym, odbytym w dniu 30 lipca 1608 roku, rządca diecezji ogłosił *Directorium*, w którym nakazał dziekanom sporządzenie dokładnych sprawozdań o stanie

⁷ *Synody biskupa Erazma Ciołka 1504-1522*, w: J. Sawicki, *Concilia Poloniae*, s. 79-80; E. Wiśniowski, *Diecezja płocka*, s. 129.

⁸ Zob. W. Góralski, *Powstanie kapituły kolegiackiej w Pułtusku*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 26 (1973), s. 294.

⁹ Archiwum Diecezjalne w Płocku, *Acta Episcopalia* 13, k. 258.

¹⁰ T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 20.

¹¹ Zob. tamże.

¹² *Synod z 1593 roku*, w: J. Sawicki, *Concilia Poloniae*, s. 131.

¹³ *Constitutiones Synodorum Metropolitanae Ecclesiae Gnesnensis provincialium* wyd. J. Wężyk, Cracoviae 1701, s. 56.

własnych dekanatów i należących do nich parafii; ponadto zarządził przeprowadzenie podczas zjazdu ścisłej inkwizycji w odniesieniu do poszczególnych dziekanów¹⁴.

Na synodzie diecezjalnym Karola Ferdynanda Wazy (1640-1655) w roku 1643 doszło do utworzenia dekanatu górzneńskiego, który został włączony do archidiakonatu dobrzyńskiego, co podniosło ogólną liczbę dekanatów do dwudziestu jeden¹⁵.

2. Reorganizacja biskupa Andrzeja Chryzostoma Załuskiego z 1693 roku

W bogatej działalności administracyjnej biskupa Andrzeja Chryzostoma Załuskiego (1692-1699) nie zabrakło troski o sprawne funkcjonowanie dziekanów, to zaś zależało w znacznej mierze od właściwie ukształtowanej sieci dekanalnej. Gdy gorliwy rządca diecezji, po przeprowadzeniu przez delegata biskupiego (ks. Adama Franciszka Rostkowskiego) kongregacji dekanalnych zorientował się, że dotychczasowa sieć dekanatów jest niezadowolająca (wielu proboszczów skarżyło się na trudy dalekich dojazdów do siedzib dekanatu z okazji kongregacji dekanalnych), a także pragnąc usprawnić pracę dziekanów, co implikowało potrzebę zmniejszenia liczby duchowych w dekanatach, tak by łatwiej było można roztaczać nad nimi kontrolę¹⁶, uznał, że dekanat powinien obejmować z górą 10 parafii. Biorąc zaś pod uwagę liczbę istniejących wówczas parafii (308), widział potrzebę istnienia w diecezji 31 dekanatów, a więc o 10 więcej w stosunku do istniejących¹⁷.

W rozporządzeniu z dnia 18 września 1693 roku¹⁸ rządca diecezji zlikwidował dwa dekanaty: czerwiński (w archidiakonacie płockim) i nurski (w archidiakonacie pułuskim) oraz utworzył 12 nowych: andrzejewski, biezuński, bodzanowski, janowski, kamieńczykowski, makowski, nowomiejski, ostrowski, raciąski, radzymiński, wąsowski i zakroczymski¹⁹. Każdy dekanat obejmował odtąd 10 parafii, z wyjątkiem stanisławowskiego, który liczył ich osiem²⁰.

Pełny układ (ze składem parafii) nowo powstałej sieci dekanalnej przedstawiał się następująco:

I. w archidiakonacie płockim:

¹⁴ *Rzekomy synod z 1608 r.*, w: tamże, s. 144-145.

¹⁵ *Zob. Synod biskupa księcia Karola Ferdynanda z 1643 r.*, w: J. Sawicki, *Concilia Poloniae*, s. 159.

¹⁶ *Zob. Archiwum Diecezjalne w Płocku, Acta Episcopalia 46, k. 193.*

¹⁷ W. Góralski, *Andrzej Chryzostom Załuski, biskup płocki 1692-1698. Wkład w dzieło reformy trydenckiej*, Warszawa 1987, s. 5-60.

¹⁸ Jeden z egzemplarzy wydanego drukiem *Rozporządzenia* został wszyty w espiscopaliów biskupa Andrzeja Chryzostoma Załuskiego, Archiwum Diecezjalne w Płocku, *Acta Episcopalia 46, k. 189-195 v (A-Dv)*.

¹⁹ Tamże, k. 193-194.

²⁰ Tamże.

1. *dekanat plocki* (Płock, Trzepowo, Brwilno, Sikórz, Radzanowo, Imielnica, Miszewo, Śledź, Woźniki, Miszewo Murowane);

2. *dekanat bielski* (Bielsk, Zagroba, Łęg, Słupia, Góra, Staroźreby, Ciachcin, Bronisław, Proboszczewice, Biała);

3. *dekanat sierpecki* (Sierpc, Kurowo, Borkowo, Bożewo, Goleszyn, Mochowo, Jeżewo, Gozdowo, Szczutowo, Gójsk);

4. *dekanat bodzanowski* (Bodzanów, Miszewo, Kucice, Święcieniec, Łętowo, Orszymowo, Blichowo, Pilichowo, Daniszewo, Bulkowo);

5. *dekanat wyszogrodzki* (Wyszogród, Gumino, Kobylniki, Zakrzewo, Rębowo, Skołatowo, Naruszewo, Czerwików, Żukowo, Radzikowo);

6. *dekanat raciążski* (Raciąż, Gralewo, Koziębry, Krajkowo, Drozdowo, Unieck, Drobin, Rogotwórk, Biskupice, Żochowo);

7. *dekanat biezuński* (Biezuń, Lutocin, Skrwilno, Rościszewo, Karniszyn, Chamsk, Poniatowo, Zawidz, Zgliczyn, Lubowidz);

8. *dekanat szreński* (Szreńsk, Gradznowo, Radzanów, Sarnowo, Nick, Dłutowo, Zieluń, Zielona, Niechłonin, Kuczbork);

9. *dekanat mławski* (Mława, Bogurzyn, Wyszyny, Niedzbórz, Dąbrowa, Lipowiec, Żuromin, Stupsk, Żmijewo, Szydłowo);

10. *dekanat janowski* (Janowo, Janówek, Grzebsk, Wieczfnia, Kuklin, Białuty, Chorzele, Duczymin, Krzynowłoga Wielka, Dzierzgowo);

11. *dekanat przasnyski* (Przasnysz, Pawłowo, Węgra, Zielona, Zaręby, Węgrzynowo, Krasne, Bogate, Gołymin, Krzynowłoga Mała);

12. *dekanat ciechanowski* (Ciechanów, Lekowo, Zeńbok, Łysakowo, Grudusk, Czernice, Pałuki, Suleżysz, Unierzyż, Koniczynek);

13. *dekanat nowomiejski* (Nowe Miasto, Nasielsk, Ciekosyn, Królewo, Ciemnowo, Sochocin, Kraszewo, Łopacie, Sońsk, Klukowo);

14. *dekanat płoński* (Płońsk, Sarbiewo, Radzymin, Wierzbowiec, Baboszewo, Smardzewo, Małużyn, Glinojec, Strzegowo, Gromadzyn);

15. *dekanat zakroczymski* (Zakroczym, Smoszewo, Chociszewo, Joniec, Wrona, Grodziec, Krysk, Kamienica, Kroczewo, Pomiechowo);

16. *dekanat gostyniński* (Gostynin, Ratowo św. Jakuba, Duninowo, Solec, Mnich, Sokołowo, Radziwie, Dobrzyków, Ciechomice, Suserz).

II. w archidiecezji dobrzyńskiej:

1. *dekanat dobrzyński* (Dobrzyń, Bądkowo, Sobowo, Mokowo, Ligowo, Tłuchowo, Grochowalsk, Rokicie, Siecień, Skępe);

2. *dekanat lipnowski* (Lipno, Kikół, Czernikowo, Mazowsze, Szumin, Działyń, Łążyn, Karnkowo, Czarne, Wierzbicko);

3. *dekanat rypiński* (Rypin, Strzygi, Trąbin, Róże, Żałe, Sadłowo, Rogowo, Chrostkowo, Chojno, Dulsk);

4. *dekanat górzeński* (Górzno, Jastrzębie, Osiek, Radziki, Płonne z Radominem, Brzezie, Grażawy, Świedziebnia, Krosno, Szczuka z Gorczenicą i Cielętami).

III. w archidiecezji pułtuskiej:

1. *dekanat pułtuski* (Zgierz, Serock, Dzierżenin, Pokrzywnica, Gzy, Smogorzewo, Gąsiorowo, Winnica, Przewodowo, Szyszki);

2. *dekanat makowski* (Maków, Sieluń, Podosie, Gąsewo, Szelków, Krasnosielc, Szwelice, Różan, Karniewo, Czerwonka);

3. *dekanat wyszkowski* (Wyszków, Obryte, Lubiel, Długosiodło, Pniewo, Zatory, Barcice, Troczyn, Goworowo, Zambski);

4. *dekanat ostrowski* (Ostrów, Jelonki, Poręba, Brok, Lubotyń, Pisko, Złotoryja, Wąsewo, Szmowo, Czerwin);

5. *dekanat andrzejewski* (Andrzejewo, Zambrów, Nur, Rutki, Kołaki, Zawady, Zaręby, Zuzela, Czyżew, Rosochate);

6. *dekanat łomżyński* (Łomża, Nowogród, Śniadowo, Puchały, Szczepankowo, Ostrołęka, Nowa Wieś, Miastkowo, Rzekuń, Kluczkowo);

7. *dekanat wizneński* (Wizna, Burzyn, Poryte, Dobrzyjałowo, Przytuły, Jedwabne, Drozdowo, Stawiska, Mały Płock, Piątnica);

8. *dekanat wąsowski* (Wąsewo, Grabów, Słucz, Kolno, Białaszewo, Grajewo, Niedźwiadna, Lachowo, Romany, Radziłów);

9. *dekanat kamieńczykowski* (Kamieńczyk, Brańszczyk, Sadowne, Kamionna, Jadów, Sulejów, Postoliska, Niegów, Korytnica, Stoczek);

10. *dekanat stanisławowski* (Stanisławów, Klembów Kościelny, Pustelnik, Okuniew, Dobrze, Pniewnik, Kobyłka, Cygów);

11. *dekanat radzyński* (Radzymin, Dąbrówka, Nieporęt, Tarchomin, Chotomów, Kunin, Wieliszew, Popowo, Kamion, Skaryszew)²¹.

Tak daleko idąca reorganizacja sieci dekanalnej dokonana przez biskupa Andrzeja Chryzostoma Załuskiego stworzyła w tym zakresie stan niemal idealny. W parze z nią szło mianowanie dziekanów i dokładne określenie ich powinności²².

²¹ Zob. W. Góralski, *Andrzej Chryzostom Załuski*, s. 64-66; W. Müller, *Diecezja płocka od drugiej połowy XVI wieku do rozbiorów*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 187-188.

²² Zob. W. Góralski, *Andrzej Chryzostom Załuski*, s. 66.

Gdy w 1696 roku liczba parafii wzrosła z 308 do 310, nowo powstałe jednostki biskup włączył do dekanatu stanisławowskiego, który liczył odtąd – podobnie jak pozostałe dekanaty – 10 parafii²³.

Do kolejnych zmian w organizacji dekanalnej doszło dopiero za biskupa Hieronima Antoniego Szeptyckiego (1759-1773), kiedy to – przejściowo – dekanaty janowski, przasnyski, ciechanowski i nowomiejski przeszły z archidiaconatu plockiego do archidiaconatu pułtuskiego.

3. Okres rozbiorów i niewoli narodowej

Dalsze zaś zmiany dokonały się w wyniku pierwszego rozbioru (1772), gdy dekanat górznieński został ograniczony poprzez utratę terenów, które odpadły od Rzeczypospolitej. Poza tym biskup Jerzy Michał Poniatowski (1773-1785), prawdopodobnie w latach 1775-1776, utworzył dwa dekanaty: golubsko-dulski (w archidiaconacie dobrzyńskim) i ostrołęcki (w archidiaconacie pułtuskim). Do tego pierwszego włączone zostały wówczas pozostała w granicach Polski reszta dekanatu górznieńskiego oraz kilka parafii z dekanatu rypińskiego. Do dekanatu ostrołęckiego natomiast weszły niektóre parafie z dekanatów łomżyńskiego i makowskiego²⁴.

W 1776 roku istniały 33 dekanaty: andrzejewski, bielski, biezuński, bodzanowski, ciechanowski, dobrzyński, golubsko-dulski, gostyniński, górznieński, janowski, kamieńcykowski, lipnowski, łomżyński, makowski, mławski, nowomiejski, ostrołęcki, ostrowski, plocki, płoński, przasnyski, pułtusi, raciążski, radzyński, rypiński, sierpecki, stanisławowski, szreński, wąsowski, wizneński, wyszkowski, wyszogrodzki, zakroczymski²⁵. Ostatecznie proces formowania dekanatów zakończył się na przełomie lat 1826/1827, kiedy to z dekanatu ostrołęckiego odłączono 3 parafie (Brok, Ostrów, Poręba) i włączono do dekanatu andrzejewskiego.

W nowo utworzonym w 1815 roku Królestwie Polskim, w trakcie przeprowadzanej delimitacji z Prusami i Austrią, gdy konieczną okazała się także sprawa nowego rozgraniczenia diecezji, dokonał tego Pius VII, bullą *Ex imposita Nobis* z 30 lipca 1818 roku²⁶. Wówczas to diecezja plocka utraciła 4 dekanaty (z 37-ma parafiami); poza tym przestał istnieć archidiaconat dobrzyński (niebawem zanikły i pozostałe).

²³ Archiwum Diecezjalne w Płocku, *Acta Episcopalia* 47, k. 490 v.

²⁴ W. Müller, *Diecezja plocka*, s. 203-204; T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 21; S. Litak, *Parafie i ludność diecezji plockiej w drugiej Polowie XVIII w.*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 227.

²⁵ S. Litak, *Parafie i ludność*, s. 235.

²⁶ Zob. J. Skarbek, *Diecezja plocka w latach 1975-1831*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 256-257.

W latach 1826/27 w archidiecezji plockiej funkcjonowało 10 dekanatów: bieżuński (15 parafii), dobrzyński (15 parafii), lipnowski (16 parafii), mławski (15 parafii), płoński (15 parafii), plocki (15 parafii), raciański (15 parafii), rypiński (16 parafii), wyszogrodzki (13 parafii), zakroczymski (14 parafii). Natomiast w archidiecezji pułtuskiej istniało 7 dekanatów: andrzejewski (10 parafii), ciechanowski (16 parafii), makowski (11 parafii), ostrołęcki (11 parafii), przasnyski (16 parafii), pułtuski (14 parafii), wyszkowski (10 parafii). Łącznie więc diecezja podzielona była na 17 dekanatów (z 237-ma parafiami).

Pełny układ (ze składem parafii) sieci dekanalnej przedstawiał się wówczas następująco:

I. w archidiecezji plockiej:

1. *dekanat plocki* (Płock, Biała, Bielsk, Bronisław, Brwilno, Ciachcin, Imielnica, Miszewo Strzałkowskie, Proboszczewice, Radzanowo, Sikórz, Słupno, Trzepowo, Woźniki, Zagroba);

2. *dekanat bieżuński* (Biezuń, Chamsk z filią Poniatowo, Dąbrowa, Radzanowo, Krajkowo z filią Drozdowo, Kuczbork, Lubowidz, Lutocin, Radzanów, Strzegowo, Szreńsk, Unieck, Unierzyż, Zgliczyno, Zielona);

3. *dekanat dobrzyński* (Dobrzyń, Bądkowo, Czarne, Gójsk z filią Szczutowo, Grochowalsk, Ligowo z filią Sudragi, Mokowo, Rokicie, Siecień, Skępe, Sobowo, Szpetal, Tłuchowo, Wielgie, Zauszniki);

4. *dekanat lipnowski* (Bobrowniki, Chełmica, Ciechocin, Czernikowo, Dobrzejewice, Działyń, Karnkowo z filią Wierzbick, Kikół z filią Grodzień, Łążyń, Lipno, Mazowsze, Nowogród, Osiek Mały, Ostrowite, Sumino, Wola);

5. *dekanat mławski* (Mława z filią Wojnówka, Bogurzyno, Dłutowo z filią Nick, Grzebsk, Janówek, Kuklin, Lipowiec, Sarnowo z filią Niechłonin, Stupsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Zieluń, Żmijewo, Żurominem Kapitulny);

6. *dekanat płoński* (Płońsk, Baboszewo, Ciekosyn, Drobin, Dziektarzewo, Góra, Gromadzyn, Joniec, Królewsko, Radzymino, Rogotwórska, Sarbiewo z filią Smardzewo, Sochocin, Wierzbowice, Wrona);

7. *dekanat raciański* (Raciań, Borkowo, Bożewo, Goleszyn, Gozdowo, Gralewo, Jeżewo, Koziębrowo, Kurowo, Łęg, Mochowo, Rościszewo, Sierpc, Słupia, Zawidz);

8. *dekanat rypiński* (Rypin, Chrostkowo, Dulsk, Łukomie, Osiek, Płonne, Radomin, Radziki, Rogowo, Róże, Sadłowo, Skrwilno, Świdziebna, Strzygi z filią Księża, Trąbin, Żałe);

9. *dekanat wyszogrodzki* (Wyszogród z filią Rębowo, Blichowo z filią Łubki, Bodzanów z filią Miszewo Garwackie, Bulkowo, Daniszewo, Kobylniki, Łętowo, Miszewo Murowane, Orszymowo, Pilichowo, Starożreby, Święcieniec, Zakrzewo);

10. *dekanat zakroczymski* (Zakroczym, Chociszewo z filią Smoszewo, Czerwińsk. Grodziec, Gumino, Kamienica, Kroczewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Pomiechowo, Radzikowo, Skołatowo, Żukowo).

II. w archidiecezji pułtuskiej:

1. *dekanat andrzejewski* (Andrzejów, Brok, Czyżewo, Jasienica, Nur z filią Boguty, Ostrów, Poręba, Rosochate, Zaręby, Zuzela);

2. *dekanat ciechanowski* (Ciechanów z filią Opinogóra Hrabka, Ciemnowko, Czernice, Głinojeck, Grudusk, Koziczyn, Kraszewo, Lekowo, Łopacin, Łysakowo, Malużyn, Niedzbórz, Pałuki, Sońsk, Sulerzyż, Zeńbok);

3. *dekanat makowski* (Maków, Czerwonka, Gąsewo, Karniewo, Nowa Wieś, Podoś z filią Płoniawy, Różan z filią Zawady, Sieluć, Szelków, Szewlice, Węgrzynowo);

4. *dekanat ostrołęcki* (Czerwin, Goworowo, Jelonki, Kadzidło, Kleczkowo, Myszyniec, Ostrołęka, Piski, Rzekuć, Troszyn, Wąsewo);

5. *dekanat przasnyski* (Baranowo z filią Brodowe Łąki, Bogate, Chorzele, Duczymin, Dzierzgowo, Gołymín, Janowo, Krasne, Krasnosielc, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Pawłowo, Węgra, Zaręby, Zielona);

6. *dekanat pułtusk* (Pułtusk Kolegiata, Dzierżenin, Gąsiorowo, Gzy, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Pokrzywnica, Przewodowo, Serock, Smogorzewo, Szyszki, Winnica, Zegrze);

7. *dekanat wyszkowski* (Wyszków, Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Obryte, Pniewo, Popowo, Zambski, Zatory)²⁷.

W latach 1827-1863 diecezja nie przeżywała zmian terytorialnych ani szczególnej reorganizacji wewnętrznej (granice ustalone w 1818 roku w związku z powstaniem diecezji sejneńskiej, czyli augustowskiej i podlaskiej przetrwały do 1925 roku)²⁸.

Po powstaniu styczniowym 1863 roku, gdy administracja carska nakazała utworzenie siedzib dekanatów w miastach powiatowych, uległo likwidacji 7 dekanatów: andrzejewski, biezuński, dobrzyński, raciański, wyszkowski, wyszogrodzki i zakroczymski. Powstały natomiast dwa nowe: ostrowski i sierpecki²⁹.

Po zajęciu Królestwa Polskiego przez wojska niemieckie biskup Antoni Julian Nowowiejski utworzył w 1915 roku 11 nowych dekanatów: chorzelski (6 parafii; zniesiony 1 października 1921 roku), czyżewski (6 parafii), dobrzyński (zniesiony 15 kwietnia 1921 roku), goworowski (5 parafii; zniesiony 1 lutego 1921 roku), mazowiecki (11 parafii), myszyński (5 parafii; zniesiony w styczniu 1920 roku), nasielski, raciański, wyszkowski, wyszogrodzki i żuromiński³⁰.

4. Okres międzywojenny

²⁷ Tamże, s. 259-261.

²⁸ Zob. B. Kumor, *Granice metropolii i diecezji polskich*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne” 20 (1970), s. 335.

²⁹ T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 21.

³⁰ Tamże.

Do kolejnej reorganizacji sieci dekalnalnej w diecezji płockiej doszło następnie już w Polsce odrodzonej. W związku z konkordatem zawartym 10 lutego 1925 roku między Stolicą Apostolską i Rzeczpospolitą Polską³¹, Pius XI wydał 28 października tego samego roku bullę cyrkumskrypcyjną *Vix dum Poloniae unitas*³², wprowadzającą nową organizację kościelną w Polsce. Dokonała się wówczas zmiana granic wielu diecezji. Diecezja płocka utraciła wówczas 5 dekanatów: ostrołęcki, ostrowski (z wyjątkiem parafii Goworowo)³³, czyżewski, lipnowski (z wyjątkiem parafii Chrostkowo)³⁴ i mazowiecki (z wyjątkiem parafii Dobrzyń n. Drwęcą i Dulsk)³⁵; trzy pierwsze z wymienionych przeszły do diecezji łomżyńskiej (uprzednio sejneńskiej, czyli augustowskiej), dwa zaś ostatnie – do diecezji włocławskiej³⁶. Natomiast do diecezji płockiej wrócił (z archidiecezji warszawskiej) dekanat gostyniński, który podzielono na dwa: gostyniński i gąbiński³⁷. Jednocześnie biskup Antoni Julian Nowowiejski przywrócił 4 stycznia 1926 roku dekanat dobrzyński, który przestał istnieć w 1918 roku³⁸.

Odtąd diecezja płocka liczyła 17 dekanatów: ciechanowski, dobrzyński, gąbiński, gostyniński, makowski, mławski, nasielski, płocki, płoński, przasnyski, pułtuski, raciąski, rypiński, sierpecki, wyszkowski, wyszogrodzki i żuromiński³⁹; obejmowały one w sumie 228

³¹ Tekst konkordatu zob. „Miesięcznik Pastorski Płocki” 20 (1925), nr 4, s. 121-133.

³² Pius XI, *Litterae Apostolicae „Vix dum Poloniae unitas”* AAS 17 (1925), s. 521-528; Tekst bulli zob. także: „Wiadomości Diecezji Kalisko-Kujawskiej” 20 (1926), nr 1, s. 1-9.

³³ Parafia ta została włączona do dekanatu makowskiego. Zob. *Katalog duchowieństwa i parafii diecezji płockiej*, Płock 1958, s. 36.

³⁴ Parafia ta została włączona do dekanatu rypińskiego. Zob. *Rozporządzenia diecezjalne*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 21 (1926), nr 1, s. 5.

³⁵ Parafie te włączono do dekanatu rypińskiego. Zob. tamże.

³⁶ W specjalnym piśmie skierowanym 18 listopada 1925 roku do księży utraconych dekanatów biskup płocki Antoni Julian Nowowiejski pisał: „Do kochanych moich Braci Kapłanów dekanatu Ostrołęckiego. Ostrowskiego, Czyżewskiego, Lipnowskiego i Mazowieckiego. Diecezja Płocka, od tysiąca lat istniejąca, musiała od czasu do czasu ustępować większe lub mniejsze przestrzenie dla tworzenia nowych diecezji, jakich wymagały warunki ówczesne. Toż samo się dzieje obecnie z Waszym dekanatem. Chociaż przechodzicie pod inną jurysdykcję biskupią, nie zaprzestajecie tejże pracy, co dotąd, się oddawać. Ta praca, której i ja i ci, którzy w Diecezji płockiej pozostają, oddajemy się, nie przestanie ani na chwilę nas łączyć na przyszłość. Dlatego nie potrzebuję w imieniu swoim i w imieniu tych kapłanów, którzy pozostają w diecezji Płockiej, żegnać się z Wami. Nie tylko wspomnienia wspólnych trudów, ale i gorliwość w modłach nie przestanie nas łączyć. Jedni za drugich modlić się musimy. Tymczasem po raz ostatni błogosławię Wam z całego serca. Dotychczasowy Wasz Biskup +Antoni Julian”. *Pismo odręczne J. E. ks. Biskupa Płockiego*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 20 (1925), nr 11, s. 404-405.

³⁷ Dekretem Biskupa Płockiego z 1 grudnia 1925 roku od dekanatu gostynińskiego zostały odłączone parafie: Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Suserz, Zyck (tworzyły one ustanowiony tymże dekretem dekanat gąbiński). Natomiast o obrębie dekanatu gostynińskiego pozostawały parafie: Duninowo, Gostynin, Radziwie, Soczewka, Sokołów, Solec, Szczawin, Trębki). *Rozporządzenia diecezjalne*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 21 (1926), nr 1, s. 5; Zob. także A.J. Nowowiejski, *Płock. Monografia historyczna*, Płock 1930, wyd. 2, s. 84; T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 22.

³⁸ *Rozporządzenia diecezjalne*, „Miesięcznik Pastorski Płocki” 21 (1926), nr 1, s. 5.

³⁹ A.J. Nowowiejski, *Płock*, s. 84; Zob. także R. Bender, *Z życia diecezji płockiej w latach 1914-1939*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 366.

parafii⁴⁰. Strukturę tę potwierdził 40. synod płocki w 1927 roku⁴¹, a następnie 41. synod płocki w 1938 roku⁴².

Pełny układ (ze składem parafii) sieci dekanalnej przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat ciechanowski* (Ciechanów, Ciemnowo, Gołymin, Grudusk, Koniczynek, Kraszewo, Lekowo, Łysakowo, Łopacie, Malużyn, Opinogóra, Pałuki, Sońsk, Sulerzyż, Zeńbok);

2. *dekanat dobrzyński* (Bądkowo, Dobrzyń n. Wisłą, Mokowo, Rokicie, Siecień, Sobowo, Tłuchowo);

3. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Suserz, Zyck);

4. *dekanat gostyński* (Duninowo, Gostynin, Soczewka, Sokołów, Solec, Szczawin, Trębki);

5. *dekanat makowski* (Czerwonka, Gąsewo, Goworowo, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Kunin, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Różan, Sieluń, Szelków, Szewice, Węgrzynowo, Sypniewo);

6. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Dąbrowa, Grzebsk, Janówiec, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Niedzbórz, Radzanów, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Żmijewo, Żurominek Kapitulny);

7. *dekanat nasielski* (Ciekryn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Pomiechowo, Smogorzwo, Strzegocin, Wrona);

8. *dekanat płocki* (Biała, Bielsk, Bronisław, Brwilno, Ciachcin, Imielnica, Miszwo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Płock św. Bartłomieja, Płock św. Stanisława Kostki, Płock-Radziwie, Proboszczewice, Radzanowo, Sikórz, Słupno, Starożreby, Świącieniec, Trzepowo, Woźniki, Zagroba);

9. *dekanat płoński* (Baboszewo, Daniszewo, Góra, Gumino, Kamienica, Kroczewo, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin, Zakroczym);

10. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Brodowe Łąki, Chorzele, Czernice, Drażdżewo, Duczymin, Dzierzgowo, Janowo, Jednorzec, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Pwłowo, Przasnysz, Skierkowizna, Święte Miejsce, Węgra, Zaręby, Zielona);

11. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Przewodowo, Pułtusk, Serock, Szyszki, Winnica, Zambski, Zatory);

12. *dekanat raciański* (Drobin, Dziektarzewo, Glinojec, Gradznowo, Gralewo, Koziębry, Krajkowo, Łęg, Raciaż, Rogotwórk, Słupia, Strzegowo, Unieck, Unierzysz);

13. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Osiek, Płonne, Radomin, Radziki, Rogowo, Ruże, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świdziebnia, Trąbin, Żałe);

⁴⁰ T. Żebrowski, *Zarys dziejów*, s. 22.

⁴¹ *Constitutiones XL-mae Synodi Dioecesanae Plocensis Anno MCMXXVII, diebus nempe 20,21, 22 Aprilis [...]* celebratae, Plociae 1927, s. 9 (statut 35).

⁴² *Statuta XLI-mae Synodi Dioecesanae Plocensis, Anno MCMXXXVIII, die nempe 14 Iunii in basilica cathedrali celebratae*, Plociae 1938, s. 12 (statut 44).

14. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Bożewo, Goleszyn, Gozdowo, Gójsk, Jeżewo, Kurowo, Ligowo, Lutocin, Łukomie, Mochowo, Rościszewo, Sierpc, Skepe, Szczutowo, Zawidz);

15. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Popowo, Poręba, Porządzie, Wola Mystkowska, Wyszków);

16. *dekanat wyszogrodzki* (Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Łętowo, Orszymowo, Pilichowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Zakrzewo, Żukowo);

17. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁴³.

Utrwalona w ten sposób organizacja dekanalna utrzymywała się aż do roku 1963.

5. Lata 1945-1992

Terytorium diecezji płockiej nie uległo zmianom podczas II wojny światowej i okupacji niemieckiej i wynosiło nadal 14.400 km², należała więc pod tym względem do największych w kraju⁴⁴. W strukturze dekanalnej i parafialnej nic się nie zmieniło, diecezja poniosła natomiast znaczne straty personalne w tym znaczący ubytek duchowieństwa (łącznie ubyło 153 kapłanów, co stanowiło 40% stanu przedwojennego), a także duże straty materialne. Brak wystarczającej liczby kapłanów powodował pewne zahamowania w funkcjonowaniu duszpasterstwa, co rzutowało na funkcjonowanie diecezji, w szczególności w pierwszych latach czterdziestych, gdy przyszło likwidować dotkliwe skutki wojny. Nie tworzono w tym czasie nowych dekanatów i parafii, dążono jedynie do przywrócenia w pełni stanu sprzed wybuchu wojny. Pierwszą nową parafię (Rzewnie) udało się erygować biskupowi Tadeuszowi Pawłowi Zakrzewskiemu (1946-1961) dopiero w 1958 roku, kolejne powstały dopiero w 1971 roku (za rządów diecezją biskupa Bogdana Sikorskiego)⁴⁵.

Stopniowe uzupełnianie strat kadrowych (Seminarium Duchowne w Płocku wznowiło swoją działalność już w 1945 roku), postępująca odbudowa obiektów sakralnych i kościelnych, erygowanie nowych parafii oraz rosnące potrzeby duszpasterskie sprawiły, iż czasem zaistniała konieczność dokonania reorganizacji sieci dekanalnej. Trzeba było jednak czekać na ten moment aż do lat sześćdziesiątych.

Uznając za niewystarczającą dotychczasową organizację struktur dekanalnych, biskup Jan Wosiński, administrator apostolski diecezji płockiej (1962-1964), w dniu 8 grudnia 1963

⁴³ Zob. *Schematyzm diecezjalny 1937 r.*, Płock, 1937, s. 120.

⁴⁴ L. Müllerowa, *Struktury parafialne w Polsce w 1972 r.*, Lublin 1972, s. 93.

⁴⁵ L. Müllerowa, *Diecezja płocka w okresie powojennym*, „Studia Płockie” 3 (1975), s. 408.

roku wydał dekret „o częściowym przystosowaniu dekanatów diecezji płockiej do bieżących potrzeb duszpasterskich”⁴⁶. Mocą tego dekretu zostały ustanowione 4 nowe dekanaty: bielski (z części parafii dekanatów: płockiego, raciańskiego i sierpeckiego), chorzelski (z części parafii dekanatu przasnyskiego), modliński (z części parafii dekanatów: nasielskiego, płońskiego i pułtuskiego) i strzegowski (z części parafii dekanatów: mławskiego i raciańskiego). Liczba dekanatów wzrosła więc z 17 do 21. Ponadto 7 parafii (Grudusk, Góra, Winnica, Bożewo, Ligowo, Mochowo, Skępe, Popowo) zostało przeniesionych z jednego do innego dekanatu. Dekret wszedł w życie 1 stycznia 1964 roku.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 229 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Ciachcin, Proboszczewice, Starożreby, Woźniki, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo);

2. *dekanat chorzelski* (Brodowe Łąki, Chorzele, Duczumin, Janowo, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Skierkowizna, Zaręby);

3. *dekanat ciechanowski* (Ciechanów, Ciemnowo, Gołymin, Kozicznynek, Kraszewo, Lekowo, Łysakowo, Łopacin, Malużyn, Opinogóra, Pałuki, Sońsk, Sulerzyż, Zeńbok);

4. *dekanat dobrzyński* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisłą, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Siecień, Skępe, Sobowo, Tłuchowo);

5. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Suserz, Zyck);

6. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Soczewka, Sokołów, Solec, Szczawin, Trębki);

7. *dekanat makowski* (Czerwonka, Gąsewo, Goworowo, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Kunin, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Różan, Rzewnie, Sieluń, Szelków, Szewlice, Węgrzynowo, Sypniewo);

8. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Grzebsk, Janówiec, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Żmijewo);

9. *dekanat modliński* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock);

10. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);

11. *dekanat płocki* (Biała, Brwilno, Imielnica, Miszwo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Płock św. Bartłomieja, Płock św. Stanisława Kostki, Płock-Radziwie, Radzanowo, Sikórz, Słupno, Świącieniec, Trzepowo);

12. *dekanat płoński* (Baboszewo, Daniszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin);

⁴⁶ Bp J. Wosiński, *Dekret o częściowym przystosowaniu dekanatów diecezji płockiej do bieżących potrzeb duszpasterskich* (nr 4523/63), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 48 (1963), nr 11-12, s. 259-260.

13. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Czernice, Drążdżewo, Dzierzgowo, Grudusk, Jednorozec, Pawłowo, Przasnysz, Święte Miejsce, Węgra, Zielona);

14. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

15. *dekanat raciązki* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk);

16. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Osiek, Płonne, Radomin, Radziki, Rogowo, Ruże, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebnia, Trąbin, Żałe);

17. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jezewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

18. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Glinojec, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

19. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Poręba, Porządzie, Wola Mystkowska, Wyszków);

20. *dekanat wyszogrodzki* (Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Łętowo, Orszymowo, Pilichowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Zakrzewo, Żukowo);

21. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin).

Po siedmiu miesiącach funkcjonowania nowej sieci dekanalnej nowy rządcą diecezji (od 21 stycznia 1964 roku), biskup Bogdan Sikorski (1964-1984), uznał za właściwe uzupełnienie poprzedniej reorganizacji, czego też dokonał dekretem z dnia 2 lipca 1964 roku⁴⁷. Uzupełnienie to, podjęte w celu dalszego przystosowania sieci dekanalnej do bieżących potrzeb duszpasterskich polegało na ustanowieniu trzech kolejnych dekanatów: bodzanowskiego (z części parafii dekanatów: płockiego, wyszogrodzkiego i płońskiego), dobrzyńskiego n. Drwęcą (z części parafii dekanatu rypińskiego) oraz różańskiego (z części parafii dekanatu makowskiego). Ponadto 3 parafie (Gołymin, Suserz i Soczewka) zostały przeniesione z jednego do innego dekanatu, a dotychczasowa nazwa dekanatu dobrzyńskiego uległa zmianie na „dekanat dobrzyński n. Wisłą”. Globalna liczba dekanatów wzrosła z 21 na 24.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 230 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Ciachcin, Proboszczewice, Starożreby, Woźniki, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo);

⁴⁷ Bp B. Sikorski, *Dekret dopełniający przystosowanie dekanatów diecezji płockiej do bieżących potrzeb duszpasterskich* (nr 2753/64), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 49 (1964), nr 8-9, s. 201-202.

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Radzanowo, Słupno, Święcieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo);

3. *dekanat chorzelski* (Brodowe Łąki, Chorzele, Duczumin, Janowo, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Skierkowizna, Zaręby);

4. *dekanat ciechanowski* (Ciechanów, Ciemnowo, Koziczyn, Kraszewo, Lekowo, Łysakowo, Łopacin, Maluzyn, Opinogóra, Pałuki, Sońsk, Sulerzyż, Zeńbok);

5. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Dobrzyń n. Drwęca, Dulsk, Płonne, Radomin, Ruże, Trąbin);

6. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisła, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Siecień, Skępe, Sobowo, Tłuchowo);

7. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Zyck);

8. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Sokołów, Solec, Szczawin, Suserz, Trębki);

9. *dekanat makowski* (Gąsewo, Gołymin, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Szwelice, Węgrzynowo, Sypniewo);

10. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Grzebsk, Janówek, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Żmijewo);

11. *dekanat modliński* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock);

12. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);

13. *dekanat płocki* (Biała, Brwilno, Imielnica, Płock św. Bartłomieja, Płock św. Stanisława Kostki, Płock-Radziwie, Sikórz, Soczewka, Trzepowo);

14. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin);

15. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Czernice, Dąrdzewo, Dzierzgowo, Grudusk, Jednoróżec, Pawłowo, Przasnysz, Święte Miejsce, Węgra, Zielona);

16. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

17. *dekanat raciążski* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziębrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk);

18. *dekanat różański* (Czerwonka, Goworowo, Kunin, Różan, Rzewnie, Sieluń, Szeków);

19. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Osiek, Radomin, Radziki, Rogowo, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebnia, Żałe);

20. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jezewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

21. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Głinojeck, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

22. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Poręba, Porządzie, Wola Mystkowska, Wyszków);

23. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo);

24. *dekanat zuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin).

Drobnej korekty biskup płocki dokonał 1 marca 1966 roku, wyłączając parafię Chrostkowo z dekanatu rypińskiego i włączając ją do dekanatu dobrzyńskiego n. Drwęcą⁴⁸.

Okoliczność przyrostu ludności, szczególnie w miastach (głównie w Płocku i Ciechanowie), w latach sześćdziesiątych, a tym samym konieczność duszpasterska erygowania nowych parafii (w latach 1964- 1982 utworzono ich aż 14)⁴⁹ skłoniły biskupa Bogdana Sikorskiego do dokonania kolejnej reorganizacji sieci dekanalnej w diecezji.

Tak więc 10 czerwca 1982 roku, czterema odrębnymi dekretami wymieniony rządcą diecezji powołał do istnienia 4 nowe dekanaty: *płocki wschodni* (z parafiami: katedralną św. Zygmunta w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, Imielnica, Radzanowo, Soczewka, Woźniki)⁵⁰; *płocki zachodni* (z parafiami: św. Bartłomieja w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Sikórz, Siecień, Brwilno, Ciachcin)⁵¹; *ciechanowski północny* (z parafiami: św. Józefa w Ciechanowie, Lekowo, Zeńbok, Koniczynek, Łysakowo, Opinogóra, Pałuki, Grudusk, Sulerzyż)⁵² oraz *ciechanowski południowy* (z parafiami: św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, Sońsk, Gąsocin, Łopacin, Kraszewo, Malużyn, Ciemnowko, Gołymin)⁵³. W ten sposób pomniejszyły się dekanaty: bodzanowski, bielski, dobrzyński n. Wisłą, przasnyski i makowski; przestały zaś istnieć dekanaty: ciechanowski i płocki. Liczba dekanatów

⁴⁸ Bp B. Sikorski, *Dekret o odłączeniu parafii Chrostkowo od dekanatu Rypin i przyłączeniu do dekanatu Dobrzyń n. Drwęca* (nr 430/66), „Miesięcznik Pasterski Płocki” 51 (1966), nr 3-4, s. 91.

⁴⁹ R. Banasiak, *Organizacja sieci dekanalnej diecezji płockiej w latach 1945-1998*, Płock-Warszawa 1999 (mps w Bibl. WSD w Płocku), s. 45.

⁵⁰ Bp B. Sikorski, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 7439/82, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 67 (1982), nr 6, s. 215-216.

⁵¹ Bp B. Sikorski, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 7438/82, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 67 (1982), nr 6, s. 216.

⁵² Bp B. Sikorski, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 7419/82, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 67 (1982), nr 6, s. 216.

⁵³ Bp B. Sikorski, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 7418/82, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 67 (1982), nr 6, s. 216.

podniosła się do 26. W międzyczasie dekanat modliński zmienił nazwę na „dekanat zakroczymski”⁵⁴.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 264 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bronisław, Proboszczewice, Staroźreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo);

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Słupno, Świecieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo);

3. *dekanat chorzelski* (Brodowe Łąki, Chorzele, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Skierkowizna, Zaręby);

4. *dekanat ciechanowski północny* (św. Józefa w Ciechanowie, Lekowo, Zeńbok, Koniczynek, Łysakowo, Opinogóra, Pałuki, Grudusk, Sulerzyż);

5. *dekanat ciechanowski południowy* (św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, Sońsk, Gąsocin, Łopacin, Kraszewo, Malużyn, Ciemnowko, Gołymin);

6. *dekanat dobrzyński n. Drwęcą* (Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Ostrowite, Płonno, Radomin, Ruże, Trąbin);

7. *dekanat dobrzyński n. Wisłą* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisłą, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Skępe, Sobowo, Tłuchowo);

8. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Troszyn, Zyck);

9. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Sokołów, Solec, Szczawin, Susierz, Trębki);

10. *dekanat makowski* (Gąsewo, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Szwelice, Węgrzynowo, Sypniewo);

11. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Grzebsk, Janówek, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Żmijewo);

12. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);

13. *dekanat plocki wschodni* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, Imielnica, Radzanowo, Soczewka, Woźniki);

14. *dekanat plocki zachodni* (św. Bartłomieja w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Sikórz, Siecień, Brwilno, Ciachcin);

15. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin);

⁵⁴ Zob. *Diecezja plocka. Struktura personalno-administracyjna (stan z dnia 1 października 1977 r.)*, Płock 1978, s. 441.

16. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Czernice, Drażdzewo, Dzierzgowo, Jednorozec, Pawłowo, Przasnysz, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona);

17. *dekanat pultuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

18. *dekanat raciązki* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk);

19. *dekanat różański* (Czerwonka, Goworowo, Kunin, Różan, Rzewnie, Sieluń, Szelków);

20. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Osiek, Radomin, Radziki, Rogowo, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świdziebna, Żałe);

21. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jeżewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

22. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Gliniojeck, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

23. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Poręba, Porządzie, Rybienko Leśne, Wola Mystkowska, św. Idziego Wyszkanie, św. Wojciecha w Wyszkanie);

24. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo);

25. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock, Smoszewo);

26. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁵⁵.

Kolejny rządcą diecezji, biskup Zygmunt Kamiński (1984-1999), mając na względzie korzystniejszą koordynację działań duszpasterskich, dokonał reorganizacji sieci dekanalnej kilkakrotnie.

Po raz pierwszy uczynił to 11 listopada 1986 roku wydając dekret, w myśl którego w miejsce dotychczasowych dwóch dekanatów płockich (wschodniego i zachodniego) został przywrócony dekanat płocki, w skład którego weszły następujące parafie: katedralna św. Zygmunta, św. Bartłomieja w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, bł. Jadwigi Królowej w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, św. Jakuba w Płocku-Imielnicy, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno. Natomiast pozostałe parafie (z dawnych dwóch dekanatów płockich) zostały włączone do innych dekanatów: Radzanowo – do bodzanowskiego, Ciechomice – do gąbińskiego, Soczewka – do gostynińskiego, Woźniki –

⁵⁵ Zob. *Diecezja Płocka. Struktura personalno-administracyjna*, Płock 1983, s. 49-52.

do bielskiego, Ciachcin – do bielskiego, Siecień – do dobrzyńskiego n. Wisłą, Sikórz – do dobrzyńskiego n. Wisłą⁵⁶. W ten sposób liczba dekanatów zmniejszyła się z 26 na 25.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 273 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bronisław, Proboszczewice, Staroźreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo, Woźniki, Ciachcin);
2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Słupno, Święcieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo, Radzanowo);
3. *dekanat chorzelski* (Brodowe Łąki, Chorzele, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Skierkowizna, Zaręby);
4. *dekanat ciechanowski północny* (św. Józefa w Ciechanowie, Lekowo, Zeńbok, Koniczynek, Łysakowo, Opinogóra, Pałuki, Grudusk, Sulerzyż);
5. *dekanat ciechanowski południowy* (św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, Sońsk, Gąsocin, Łopacin, Kraszewo, Malużyn, Ciemnowko, Gołymin);
6. *dekanat dobrzyński n. Drwęcą* (Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Ostrowite, Płonno, Radomin, Ruże, Trąbin);
7. *dekanat dobrzyński n. Wisłą* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisłą, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Skępe, Sobowo, Tłuchowo, Siecień, Sikórz);
8. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Troszyn, Zyck, Ciechomice);
9. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Lucień, Sokołów, Solec, Szczawin, Suserz, Trębki, Soczewka);
10. *dekanat makowski* (Gąsewo, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Szewlice, Węgrzynowo, Sypniewo);
11. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Grzebsk, Janówiec, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyny, Żmijewo);
12. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);
13. *dekanat plocki* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Jana Chrzyciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, św. Jakuba w Płocku-Imielnicy, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno);
14. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin);
15. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Czernice, Drążdżewo, Dzierzgowo, Jednorozec, Pawłowo, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Święte Miejsce, Węgra, Zielona);

⁵⁶ Dekret [bez określenia – W.G.] (nr 1852/86), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 72 (1987), nr 6-8, s. 248-249.

16. *dekanat pultuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

17. *dekanat raciązki* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórski);

18. *dekanat różański* (Czerwonka, Goworowo, Kunin, Różan, Rzewnie, Sieluń, Szelków);

19. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Osiek, Radomin, Radziki, Rogowo, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebna, Żałe);

20. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jezewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

21. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Glinojec, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

22. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Poręba, Porządzie, Rybienko Leśne, Wola Mystkowska, św. Idziego w Wyszku, św. Wojciecha w Wyszku);

23. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo);

24. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock, Smoszewo);

25. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniato, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁵⁷.

W następnym roku rządca diecezji dokonał analogicznej reorganizacji dekanatów w Ciechanowie: dekretem z dnia 1 lipca 1987 roku w miejsce dotychczasowych dwóch dekanatów ciechanowskich (południowego i północnego) został przywrócony dekanat ciechanowski, w skład którego weszły następujące parafie: św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, Ciemnowo, Gąsocin, Koniczynek, Kraszewo, Lekowo, Łopacie, Łysakowo, Opinogóra. Pałuki, Sońsk, Zeńbok. Natomiast pozostałe parafie (z dawnych dwóch dekanatów ciechanowskich) zostały włączone do innych dekanatów: Gołymin – do makowskiego, Grudusk – do mławskiego, Malużyn – do płońskiego, Sulerzyż – do strzegowskiego⁵⁸. Liczba dekanatów spadła wówczas z 25 na 24.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 271 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bronisław, Proboszczewice, Starożreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo, Woźniki, Ciachcin);

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Słupno, Święcieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo, Radzanowo);

⁵⁷ Zob. *Diecezja Płocka. Struktura personalno-administracyjna*, Płock 1983, s. 49-52.

⁵⁸ Dekret [bez określenia i numeru – W.G.], „Miesięcznik Pastorski Płocki” 72 (1987), nr 6-8, s. 255-256.

3. *dekanat chorzelski* (Brodowe Łąki, Chorzele, Duczumin, Janowo, Krzynowłoga Wielka, Krzynowłoga Mała, Parciaki, Skierkowizna, Zaręby);

4. *dekanat ciechanowski* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, Ciemniewko, Gąsocin, Koniczynek, Kraszewo, Lekowo, Łopacin, Łysakowo, Opinogóra, Pałuki, Sońsk, Zeńbok);

5. *dekanat dobrzyński n. Drwęcą* (Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Ostrowite, Płonne, Radomin, Ruże, Trąbin);

6. *dekanat dobrzyński n. Wisłą* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisłą, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Skępe, Sobowo, Tłuchowo, Siecień, Sikórz);

7. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Troszyn, Zyck, Ciechomice);

8. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Sokołów, Solec, Szczawin, Susierz, Trębki, Soczewka);

9. *dekanat makowski* (Gąsewo, Karniewo, Krasne, Krasnosielc, Maków Mazowiecki, Płoniawy, Szwelice, Węgrzynowo, Sypniewo, Gołymín);

10. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Grzebsk, Janówiec, Lipowiec, Mława, Mława – Wólka, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wyszyń, Żmijewo, Grudusk);

11. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);

12. *dekanat plocki* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Jana Chrzyciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, św. Jakuba w Płocku-Imielnicy, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno);

13. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin. Małużyn);

14. *dekanat przasnyski* (Baranowo, Bogate, Czernice, Drażdżewo, Dzierzgowo, Jednorozec, Pawłowo, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);

15. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

16. *dekanat raciański* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk);

17. *dekanat różański* (Czerwonka, Goworowo, Kunin, Różan, Rzewnie, Sieluń, Szelków);

18. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Osiek, Radomin, Radziki, Rogowo, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świedziebnia, Żałe);

19. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jeżewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

20. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Głinojeck, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny, Sulerzyż);

21. *dekanat wyszkowski* (Barcice, Brańszczyk, Długosiodło, Lubiel, Poręba, Porządzie, Rybienko Leśne, Wola Mystkowska, św. Idziego Wyszkwowie, św. Wojciecha w Wyszkwowie);

22. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo);

23. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock, Smoszewo);

24. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁵⁹.

6. Reorganizacja dokonana w związku z bullą Jana Pawła II *Totus tuus Poloniae populus* (25 marca 1992 roku)

Generalne postanowienia bulli Jana Pawła II zawarte w bulli *Totus tubus Poloniae populus*⁶⁰ wprowadzające daleko idące zmiany w strukturze administracyjnej Kościoła w Polsce dotyczyły m.in. diecezji płockiej. Mocą dekretu wykonawczego Nuncjusza Apostolskiego w Polsce z dnia 25 marca 1992 roku z diecezji płockiej zostały odłączone i przyłączone do diecezji łomżyńskiej: dekanat różański, dekanat wyszkowski oraz 4 parafie z dekanatu chorzelskiego (Brodowe Łąki, Chorzele, Parciaki, Zaręby), 4 parafie z dekanatu makowskiego (Gąsewo, Krasnosielec, Płoniawy, Sypniewo) i 2 parafie z dekanatu przasnyskiego (Baranowo, Jednorozec). Ponadto do nowo powstałej diecezji łowickiej przyłączono 5 parafii z dekanatu gąbińskiego (Osmolin, Pacyna, Sanniki, Słubice, Zyck) i 2 parafie z dekanatu gostynińskiego (Suserz, Trębki). Natomiast do nowo utworzonej diecezji warszawsko-praskiej włączono parafię Rybienko Leśne należące do dekanatu wyszkowskiego). Wreszcie z parafii Popowo odłączono miejscowości Kania Polska i Popielarz i przyłączono je do diecezji łomżyńskiej oraz z parafii Zegrze odłączono miejscowości Arciechów i Myszyniec i przyłączono je do diecezji warszawsko-praskiej⁶¹. W sumie diecezja płocka utraciła wówczas 34 parafie⁶². Mocą wymienionego dekretu Nuncjusza Apostolskiego 69 kapłanów diecezji posługujących w tych parafiach *ipso facto* zostało

⁵⁹ Zob. *Diecezja Płocka. Struktura personalno-administracyjna*, Płock 1983, s. 49-52.

⁶⁰ Ioannes Paulus II, *Litterae apostolicae „Totus tuus Poloniae populus”*, AAS 34 (1992), s. 1099-1112.

⁶¹ Nuncjusz Apostolski w Polsce (abp J. Kowalczyk), *Dekret o ustanowieniu i określeniu granic nowych diecezji i prowincji kościelnych w Polsce oraz przynależności metropolitalnej poszczególnych diecezji*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 77 (1992), nr 6, s. 341-354.

⁶² Zob. W. Góralski, *Kościół w Polsce i diecezja płocka w nowych strukturach administracyjnych*, „Miesięcznik Pasterski Płocki” 37 (1992), nr10, s. 604-605; R. Banasiak, *organizacja sieci dekanalnej*, s. 51-52.

ekskardynowanych z diecezji płockiej i inkardynowanych do innych diecezji (łomżyńskiej, łowickiej, warszawsko-praskiej).

Tak znaczący ubytek w strukturze parafialnej skłonił biskupa Zygmunta Kamińskiego do dokonania niezbędnej reorganizacji struktur dekanalnych. Dokonał tego dekretem z dnia 4 maja 1992 roku⁶³, ustanawiając 2 nowe dekanaty: dzierzgowski i gruduski oraz dokonując zmian w strukturze dekanatów: gąbińskiego, gostynińskiego, makowskiego, przasnyskiego, mławskiego i ciechanowskiego. W wyniku tej reorganizacji istniały odtąd 23 dekanaty.

Pełny układ sieci dekanalnej (ze składem 234 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bronisław, Proboszczewice, Staroźreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo, Woźniki, Ciachcin);
2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Słupno, Święcieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo, Radzanowo);
3. *dekanat ciechanowski* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, św. Franciszka z Asyżu w Ciechanowie, Ciemnowko, Gąsocin, Kraszewo, Lekowo, Łopacin, Opinogóra, Pałuki, Sońsk);
4. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Dobrzyń n. Drwęca, Dulsk, Ostrowite, Płonne, Radomin, Ruże, Trąbin);
5. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Bożewo, Dobrzyń n. Wisła, Ligowo, Mochowo, Mokowo, Rokicie, Skępe, Sobowo, Tłuchowo, Siecień, Sikórz);
6. *dekanat dzierzgowski* (Dzierzgowo, Grzebsk, Janowiec, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Mała, Krzynowłoga Wielka, Skierkowizna);
7. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Troszyn, Ciechomice);
8. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Lucień, Sokołów, Solec, Szczawin, Soczewka);
9. *dekanat gruduski* (Grudusk, Stupsk, Żmijewo, Czernice, Pawłowo Łysakowo, Zeńbok);
10. *dekanat makowski* (Karniewo, Krasne, Maków Mazowiecki, Szwelice, Węgrzynowo, Gołymin, Bogate);
11. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Dębsk, Lipowiec, św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mławie, Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, św. Jana Kantego w Mławie, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wojnówka, Wyszyny);
12. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);
13. *dekanat płocki* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, bł.

⁶³ Bp Z. Kamiński, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 916/92), „Miesięcznik Pasterski Płocki” 77 (1992), nr 7-8, s. 414-415.

Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Józefa w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, św. Jakuba w Płocku-Imielnicy, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno);

14. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Królewo, Krysk, Kucice, Naruszewo, Płońsk, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Sochocin. Małużyn);

15. *dekanat przasnyski* (Koniczynek, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);

16. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Obryte, Pniewo, Pokrzywnica, Popowo, Przewodowo, Pułtusk, Szyszki, Zambski, Zatory);

17. *dekanat raciążski* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziębrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk);

18. *dekanat rypiński* (Chrostkowo, Osiek, Radziki, Rogowo, Rypin, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świdziebnia, Żałe);

19. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jeżewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, Sierpc, Szczutowo, Zawidz);

20. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Dziektarzewo, Glinojec, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny, Sulerzyż);

21. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo).

22. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock, Smoszewo);

23. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona, Zieluń, Żuromin).

7. Lata 1993-1998

Po upływie niespełna roku od przeprowadzonej reorganizacji sieci dekanalnej biskup Zygmunt Kamiński pragnął jeszcze bardziej usprawnić działalność duszpasterską, w związku z czym dokonał daleko idącego podziału dekanalnego erygując – dekretem z dnia 7 stycznia 1993 roku – aż 7 nowych dekanatów: płocki staromiejski, płocki północny, płocki wschodni, ligowski, pułtuskopopławski, skrwileński i sochociński⁶⁴. Liczba dekanatów wzrosła tym samym do 29.

Układ sieci dekanalnej (ze składem 235 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Proboszczewice, Staroźreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo, Woźniki);

⁶⁴ Bp Z. Kamiński, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 19/93), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 78 (1993), nr 3, s. 158.

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Świącieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo, Radzanowo);
3. *dekanat ciechanowski* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, św. Franciszka z Asyżu w Ciechanowie, Ciemniewko, Gąsocin, Kraszewo, Lekowo, Łopacin, Opinogóra, Pałuki, Sońsk);
4. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęca, Dulsk, Płonne, Ostrowite, Radomin, Ruże, Trąbin);
5. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Chrostkowo, Dobrzyń n. Wisła, Mokowo, Rokicie, Sobowo, Siecień, Sikórz);
6. *dekanat dzierzgowski* (Dzierzgowo, Grzebsk, Janowiec, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Mała, Krzynowłoga Wielka, Skierkowizna);
7. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Troszyn, Ciechomice);
8. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Lucień, Sokołów, Solec, Szczawin, Soczewka);
9. *dekanat gruduski* (Grudusk, Stupsk, Żmijewo, Czernice, Pawłowo Łysakowo, Zeńbok);
10. *dekanat ligowski* (Bożewo, Ligowo, Mochowo, Skępe, Sudragi, Tłuchowo);
11. *dekanat makowski* (Karniewo, Krasne, Maków Mazowiecki, Szwelice, Węgrzynowo, Gołymin, Bogate);
12. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Dębsk, Lipowiec, św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mławie, Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, św. Jana Kantego w Mławie, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wojnówka, Wyszyny);
13. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, Nasielsk, Nowe Miasto, Smogorzwo, Strzegocin, Winnica, Wrona);
14. *dekanat plocki staromiejski* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu);
15. *dekanat plocki północny* (bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno, Ciachcin);
16. *dekanat plocki wschodni* (św. Józefa w Płocku, Matki Bożej Fatimskiej w Płocku, św. Jakuba w Płocku, Świętego Krzyża w Płocku, św. Wojciecha w Płocku, Słupno);
17. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Krysk, Kucice, Naruszewo, św. Michała w Płońsku, św. Maksymiliana Kolbego w Płońsku, Radzymin, Skołatowo);
18. *dekanat przasnyski* (Koniczynek, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);
19. *dekanat pułtuski* (Dzierżenin, Gzy, Pokrzywnica, Przewodowo, św. Mateusza w Pułtusk, św. Józefa w Pułtusk, św. Stanisława w Pułtusk, Szyszki);
20. *dekanat pułtusko-popławski* (Obryte, Pniewo, Popowo, Pułtusko-Popławy, Sokołowo, Zambski, Zatory);

21. *dekanat raciązski* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórszk);

22. *dekanat rypiński* (Osiek, Radziki, Rogowo, Świętej Trójcy w Rypinie, św. Stanisława Kostki Rypinie, Sadłowo, Strzygi, Żałe);

23. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jezewo, Kurowo, Łukomie, Rościszewo, św. Wita, Modesta i Krescencji w Sierpcu, św. Benedykta w Sierpcu, św. Maksymiliana Kolbego w Sierpcu, Zawidz);

24. *dekanat skrwileński* (Lutocin, Okalewo, Skrwilno, Syberia, Szczutowo, Świedziebnia);

25. *dekanat sochociński* (Dziektarzewo, Królewo, Małużyn, Sarbiewo, Smardzewo, Sochocin);

26. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Glinojec, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Sulerzyż, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

27. *dekanat wyszogrodzki* (Chociszewo, Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo).

28. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Zegrze, Kamienica, Kroczewo, Zakroczym, Serock, Smoszewo);

29. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Niechłonin, Poniatowo, Sarnowo, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁶⁵.

Cztery lata później biskup Zygmunt Kamiński, dostrzegając potrzebę dalszego „usprawnienia współpracy duszpasterskiej pomiędzy poszczególnymi parafiami w dekanatach”, dekretem z dnia 26 maja 1997 roku powołał do istnienia dekanat serocki wyłączając doń określone parafie z dekanatów: pułtuskiego, pułtusko-popławskiego, nasielskiego, zakroczymskiego i wyszogrodzkiego⁶⁶. W ten sposób sieć dekanalna obejmowała 30 dekanatów.

Układ sieci dekanalnej (ze składem 235 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Proboszczewice, Staroźreby, Zagroba, Łęg, Słupia, Gozdowo, Woźniki);

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Święcieniec, Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Pilichowo, Zakrzewo, Radzanowo);

3. *dekanat ciechanowski* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, św. Franciszka z Asyżu w Ciechanowie, Ciemniewko, Gąsocin, Kraszewo, Lekowo, Łopacin, Opinogóra, Pałuki, Sońsk);

⁶⁵ Zob. *Diecezja płocka 1993. Struktura personalno-administracyjna*, Płock 1993, s. 70.

⁶⁶ Bp Z. Kamiński, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 1017/97), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 82 (1997), nr 5, s. 226-227.

4. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęca, Dulsk, Płonne, Ostrowite, Radomin, Ruże, Trąbin);
5. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Chrostkowo, Dobrzyń n. Wisła, Mokowo, Rokicie, Sobowo, Siecień, Sikórz);
6. *dekanat dzierzgowski* (Dzierzgowo, Grzebsk, Janowiec, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Mała, Krzynowłoga Wielka, Skierkowizna);
7. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Troszyn, Ciechomice);
8. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Lucień, Sokołów, Solec, Szczawin, Soczewka);
9. *dekanat gruduski* (Grudusk, Stupsk, Żmijewo, Czernice, Pawłowo Łysakowo, Zeńbok);
10. *dekanat ligowski* (Bożewo, Ligowo, Mochowo, Skępe, Sudragi, Tłuchowo);
11. *dekanat makowski* (Karniewo, Krasne, Maków Mazowiecki, Szwelice, Węgrzynowo, Gołymin, Bogate);
12. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Dębsk, Lipowiec, św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mławie, Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, św. Jana Kantego w Mławie, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wojnówka, Wyszyny);
13. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, św. Wojciecha Nasielsku, św. Katarzyny w Nasielsku, Nowe Miasto, Strzegocin, Wrona);
14. *dekanat plocki staromiejski* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu);
15. *dekanat plocki północny* (bł. Jadwigi – Królowej w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno, Ciachcin);
16. *dekanat plocki wschodni* (św. Józefa w Płocku, Matki Bożej Fatimskiej w Płocku, św. Jakuba w Płocku, Świętego Krzyża w Płocki, , św. Wojciecha w Płocku, Słupno);
17. *dekanat płoński* (Baboszewo, Gumino, Krysk, Kucice, Naruszewo, św. Michała w Płońsku, św. Maksymiliana Kolbego e Płońsku, Radzymin, Skołatowo);
18. *dekanat przasnyski* (Koniczynek, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);
19. *dekanat pułtuski* (Gzy, Przewodowo, św. Mateusza w Pułtusk, św. Józefa w Pułtusk, św. Stanisława w Pułtusk, Szyszki, Winnica);
20. *dekanat pułusko-popławski* (Obryte, Pniewo, Pułusk-Popławy, Sokołowo, Zambski, Zatory);
21. *dekanat raciązki* (Drobin, Góra, Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórszk);
22. *dekanat rypiński* (Osiek, Radziki, Rogowo, Świętej Trójcy w Rypinie, św. Stanisława Kostki Rypinie, Sadłowo, Strzygi, Żałe);

23. *dekanat serocki* (Dzierżenin, Pokrzywnica, Popowo, Serock, Smogorzewo, Zegrze);

24. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Gójsk, Jeżewo, Kurowo, Łukomie, Rościszewo, św. Wita, Modesta i Krescencji w Sierpcu, św. Benedykta w Sierpcu, św. Maksymiliana Kolbego w Sierpcu, Zawidz);

25. *dekanat skrwileński* (Lutocin, Okalewo, Skrwilno, Syberia, Szczutowo, Świedziebnia);

26. *dekanat sochociński* (Dziektarzewo, Królewó, Malużyn, Sarbiewo, Smardzewo, Sochocin);

27. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Gliniojeck, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Sulerzyż, Unieck, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);

28. *dekanat wyszogrodzki* (Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Mała Wieś, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo).

29. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Kamienica, Kroczewo, Modlin, Zakroczym, Smoszewo, Chociszewo);

30. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Niechłonin, Poniatowo, Sarnowo, Zielona, Zieluń, Żuromin)⁶⁷.

Tenże rządcą diecezji, pragnąc jeszcze bardziej usprawnić „organizację życia administracyjnego i duszpasterskiego” w diecezji, dekretem z dnia 10 sierpnia 1998 roku dokonał kolejnej, dość znaczącej reorganizacji sieci dekanalnej powołując do życia 4 nowe dekanaty: drobiński, soński, starożrebski i szreński⁶⁸. Liczba dekanatów wzrosła zatem do 34 i okazała się największą w dotychczasowej historii organizacji dekanalnej diecezji płockiej.

Dekanat drobiński został utworzony z 6 parafii należących do sąsiednich dekanatów (Drobin, Jeżewo, Łęg, Rogotwórski, Słupia, Zawidz); analogicznie pozostałe dekanaty: dekanat soński (Ciemniewko, Gąsocin, Kraszewo, Łopacin, Pałuki, Sońsk); dekanat starożrebski (Bulkowo, Daniszewo, Góra, Gumino, Kucice, Pilichowi, Skołatowo, Starożreby); dekanat szreński (Biezuń, Bogurzyn, Dąbrowa, Lipowiec, Radzanów, Szreńsk).

Jednocześnie przynależność dekanalną zmieniły trzy parafie: Łukomie, Gójsk, Unieck.

Układ sieci dekanalnej (ze składem 231 parafii) przedstawiał się wówczas następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Proboszczewice, Zagroba, Gozdowo, Woźniki);

2. *dekanat bodzanowski* (Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Świącieniec, Blichowo, Bodzanów, Łętowo, Zakrzewo, Radzanowo);

3. *dekanat ciechanowski* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, św. Piotra w Ciechanowie, św. Franciszka z Asyżu w Ciechanowie, Lekowo, Opinogóra);

⁶⁷ Zob. R. Banasiak, *Organizacja sieci dekanalnej*, s. 57-58.

⁶⁸ Bp Z. Kamiński, *Dekret* [bez określenia – W.G.] (nr 1593/98), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 83 (1998), nr 7-8, s. 348-349.

4. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęcą, Dulsk, Płonne, Ostrowite, Radomin, Ruże, Trąbin);

5. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Chrostkowo, Dobrzyń n. Wisłą, Mokowo, Rokicie, Sobowo, Siecień, Sikórz);

6. *dekanat drobiński* (Drobin, Jeżewo, Łęg, Rogotwórski, Słupia, Zawidz);

7. *dekanat dzierzgowski* (Dzierzgowo, Grzebsk, Janowiec, Duczymin, Janowo, Krzynowłoga Mała, Krzynowłoga Wielka, Skierkowizna);

8. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, Troszyn, Ciechomice);

9. *dekanat gostyniński* (Duninowo, Gostynin, Lucień, Sokołów, Solec, Szczawin, Soczewka);

10. *dekanat gruduski* (Grudusk, Stupsk, Żmijewo, Czernice, Pawłowo Łysakowo, Zeńbok);

11. *dekanat ligowski* (Bożewo, Ligowo, Mochowo, Skępe, Sudragi, Tłuchowo, Gójsk);

12. *dekanat makowski* (Karniewo, Krasne, Maków Mazowiecki, Szwelice, Węgrzynowo, Gołymin, Bogate);

13. *dekanat mławski* (Dębsk, św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mławie, Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, św. Jana Kantego w Mławie, Szydłowo, Wieczfnia, Wojnówka, Wyszyny);

14. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, św. Wojciecha Nasielsku, św. Katarzyny w Nasielsku, Nowe Miasto, Strzegocin, Wrona);

15. *dekanat plocki staromiejski* (par. katedralna św. Zygmunta w Płocku, św. Bartłomieja w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu);

16. *dekanat plocki północny* (bł. Jadwigi Królowej w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, Biała, Brwilno, Ciachcin);

17. *dekanat plocki wschodni* (św. Józefa w Płocku, Matki Bożej Fatimskiej w Płocku, św. Jakuba w Płocku, Świętego Krzyża w Płocku, św. Wojciecha w Płocku, Słupno);

18. *dekanat płoński* (Baboszewo, Krysk, Naruszewo, św. Michała w Płońsku, św. Maksymiliana Kolbego w Płońsku, Radzymin);

19. *dekanat przasnyski* (Koniczynek, św. Wojciecha w Przasnyszu, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);

20. *dekanat pułtuski* (Gzy, Przewodowo, św. Mateusza w Pułtusku, św. Józefa w Pułtusku, św. Stanisława w Pułtusku, Szyszki, Winnica);

21. *dekanat pułtusko-popławski* (Obryte, Pniewo, Pułtusk-Popławy, Sokołowo, Zambski, Zatory);

22. *dekanat raciążski* (Gradznowo, Gralewo, Koziebrody, Krajkowo, Raciąż, Unieck);

23. *dekanat rypiński* (Osiek, Radziki, Rogowo, Świętej Trójcy w Rypinie, św. Stanisława Kostki Rypinie, Sadłowo, Strzygi, Żałe);
24. *dekanat serocki* (Dzierżenin, Pokrzywnica, Popowo, Serock, Smogorzewo, Zegrze);
25. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Goleszyn, Kurowo, Rościszewo, św. Wita, Modesta i Krescencji w Sierpcu, św. Benedykta w Sierpcu, św. Maksymiliana Kolbego w Sierpcu);
26. *dekanat skrwileński* (Lutocin, Okalewo, Skrwilno, Syberia, Szczutowo, Świedziebnia);
27. *dekanat sochociński* (Dziektarzewo, Królewo, Malużyn, Sarbiewo, Smardzewo, Sochocin);
28. *dekanat soński* (Ciemniewko, Gąsocin, Kraszewo, Łopacin, Pałuki, Sońsk);
29. *dekanat starożrebski* (Bulkowo, Daniszewo, Góra, Gumino, Kucice, Pilichowi, Skołatowo, Starożreby);
30. *dekanat strzegowski* (Glinojec, Niedzbórz, Strzegowo, Sulerzyż, Unierzyż, Żurominem Kapitulny);
31. *dekanat szreński* (Biezuń, Bogurzyn, Dąbrowa, Lipowiec, Radzanów, Szreńsk);
32. *dekanat wyszogrodzki* (Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Mała Wieś, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo).
33. *dekanat zakroczymski* (Pomiechowo, Kamienica, Kroczewo, Modlin, Zakroczym, Smoszewo, Chociszewo);
34. *dekanat żuromiński* (Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Niechłonin, Poniatowo, Sarnowo, Zielona, Zieluń, Żuromin).

Największymi (pod względem ilości parafii) dekanatami były: wyszogrodzki i żuromiński (po 9 parafii), następnie bodzanowski, dobrzyński n. Drwęca, dobrzyński n. Wisłą, dzierzgowski, mławski, nasielski, rypiński i starożrebski (po 8 parafii), gostyniński, gruduski, ligowski, makowski, przasnyski, pułtuski, sierpecki i zakroczymski (po 7 parafii). Najmniej parafii (5) obejmował dekanat płocki staromiejski. Pozostałe dekanaty (15) liczyły po 6 parafii.

8. Lata 1999-2014

Kończąc czwarty rok swojej posługi pasterskiej w diecezji płockiej, a więc mając już wystarczające rozeznanie lokalnej sytuacji duszpasterskiej, kolejny biskup płocki, Stanisław Wielgus (1999-2007), dostrzegł potrzebę przeprowadzenia generalnej reorganizacji struktur dekanalnych, która zmierzała do zredukowania liczby dekanatów, co miało umożliwić

bardziej efektywne funkcjonowanie tych jednostek, m.in. w zakresie wzajemnego służenia sobie przez kapłanów w nich skupionych „sąsiedzka” pomocą duszpasterską w rekolekcjach parafialnych i innych akcjach duszpasterskich, a także skuteczniejszego pełnienia przez nich różnorodnych funkcji przewidzianych w ustawodawstwie diecezjalnym.

Dekret biskupa płockiego z dnia 14 sierpnia 2003 roku określił nową organizacją dekanalną, która w miejsce istniejących 34. dekanatów przewidywała istnienie 26 tych jednostek, a więc aż o osiem mniej. Zniesiono 13 dotychczasowych dekanatów (ciechanowski, drobiński, gruduski, ligowski, płocki staromiejski, płocki północny, płocki wschodni, pułusko-popławski, skrwileński, sochociński, soński, starożrebski, szreński. Utworzono zaś 5 nowych dekanatów: tuchowski, ciechanowski zachodni, ciechanowski wschodni, płocki zachodni i płocki wschodni⁶⁹.

Nowa sieć dekanalna (obejmująca 243 parafie) została określona następująco:

1. *dekanat bielski* (Bielsk, Bonisław, Ciachcin, Gozdowo, Łęg, Proboszczewice, Słupia, Starożreby, Woźniki, Zagroba);
2. *dekanat bodzanowski* (Blichowo, Bodzanów, Bulkowo, Daniszewo, Łętowo, Miszewo Murowane, Miszewo Strzałkowskie, Pilichowi, Radzanowo, Święcieniec, Zakrzewo);
3. *dekanat ciechanowski zachodni* (św. Piotra w Ciechanowie, Matki Bożej Fatimskiej w Ciechanowie, Grudusk, Koziczynek, Lekowo, Łysakowo, Małużyn, Sulerzyż, Zeńbok);
4. *dekanat ciechanowski wschodni* (św. Józefa w Ciechanowie, św. Franciszka z Asyżu w Ciechanowie, św. Tekli w Ciechanowie, Ciemniewko, Gąsocin, Kraszewo, Łopacin, Opinogóra, Pałuki, Sońsk);
5. *dekanat dobrzyński n. Drwęca* (Chrostkowo, Dobrzyń n. Drwęca, Dulsk, Obory, Ostrowite, Płonne, Radomin, Ruże, Trąbin);
6. *dekanat dobrzyński n. Wisła* (Bądkowo, Dobrzyń n. Wisłą, Mokowo, Rokicie, Siecień, Sikórz, Sobowo);
7. *dekanat dzierzgowski* (Duczymin, Dzierzgowo, Grzebsk, Janowiec, Janowo, Krzynowłoga Mała, Krzynowłoga Wielka, Skierkowizna);
8. *dekanat gąbiński* (Czermno, Dobrzyków, Gąbin, Korzeń, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku-Ciechomicach, św. Benedykta w Płocku-Radziwiu, Troszyn);
9. *dekanat gostyniński* (Duninów, Miłosierdzia Bożego w Gostyninie, św. Marcina w Gostyninie, Lucień, Soczewka, Sokołów, Solec, Szczawin);
10. *dekanat makowski* (Bogate, Gołymin, Karniewo, Krasne, św. Alberta w Makowie, św. Józefa w Makowie, Szwelice, Węgrzynowo);

⁶⁹ Bp S. Wielgus, [bez określenia – W.G.] (nr 1543/2003), „Miesięcznik Pastorski Płocki” 88 (2003), nr 7-8, s. 322-326.

11. *dekanat mławski* (Bogurzyn, Dębsk, Lipowiec, św. Jana Kantego w Mławie, Matki Bożej Królowej Polski w Mławie, Świętej Rodziny w Mławie, św. Stanisława Biskupa Męczennika w Mławie, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia, Wojnówka, Wyszyny, Zmijewo);

12. *dekanat nasielski* (Cieksyn, Joniec, Klukowo, św. Katarzyny w Nasielsku, św. Wojciecha Nasielsku, Nowe Miasto, Strzegocin, Winnica, Wrona);

13. *dekanat plocki zachodni* (Biała, Brwilno, Świętego Ducha w Płocku, św. Aleksego w Płocku-Trzepowie, św. Bartłomieja w Płocku, św. Jadwigi w Płocku, św. Jana Chrzciciela w Płocku, św. Maksymiliana Kolbego w Płocku, św. Zygmunta w Płocku);

14. *dekanat plocki wschodni* (Matki Bożej Fatimskiej w Płocku, św. Jakuba w Płocku, św. Józefa w Płocku, Świętego Krzyża w Płocku, św. Stanisława Kostki w Płocku, św. Wojciecha w Płocku, Słupno);

15. *dekanat płoński* (Baboszewo, Dziektarzewo, Gumino, Królewsko, Krysk, Kucice, Naruszewo, św. Maksymiliana Kolbego w Płońsku, św. Michała w Płońsku, Radzymin, Sarbiewo, Skołatowo, Smardzewo, Sochocin);

16. *dekanat przasnyski* (Czernice, Pawłowo, św. Stanisława Kostki w Przasnyszu, św. Wojciecha w Przasnyszu, Chrystusa Zbawiciela w Przasnyszu, Rostkowo, Święte Miejsce, Węgra, Zielona Ciechanowska);

17. *dekanat pułtuski* (Gzy, Obryte, Pniewo, Przewodowo, Miłosierdzia Bożego w Pułtusk, św. Józefa w Pułtusk, św. Mateusza w Pułtusk, św. Stanisława w Pułtusk, Sokołowo, Szyszki, Zambski);

18. *dekanat raciański* (Drobin, Góra, Gradzanowo, Gralewo, Koziębudy, Krajkowo, Raciąż, Rogotwórk, Siemiątkowo, Unieck);

19. *dekanat rypiński* (Okalewo, Osiek, Radziki, Rogowo, św. Stanisława Kostki Rypinie, Świętej Trójcy w Rypinie, Sadłowo, Skrwilno, Strzygi, Świdziebnia, Żałe);

20. *dekanat serocki* (Dzierżenin, Pokrzywnica, Popowo, Serock, Smogorzewo, Zatory, Zegrze);

21. *dekanat sierpecki* (Borkowo, Golezdyn, Gójsk, Jezewo, Kurowo, Lutocin, Łukomie, Rościszewo, św. Benedykta w Sierpcu, św. Maksymiliana Kolbego w Sierpcu, św. Wita, Modesta i Krescencji w Sierpcu, Szczutowo, Zawidz);

22. *dekanat strzegowski* (Dąbrowa, Glinojec, Niedzbórz, Radzanów, Strzegowo, Unierzyż, Żurominek Kapitulny);

23. *dekanat tuchowski* (Bożewo, Ligowo, Mochowo, Miłosierdzia Bożego w Skępem, Zwiastowania NMP w Skępem, Sudragi, Tuchowo);

24. *dekanat wyszogrodzki* (Czerwińsk, Grodziec, Kobylniki, Mała Wieś, Orszymowo, Radzikowo, Rębowo, Wyszogród, Żukowo).

25. *dekanat zakroczymski* (Chociszewo, Kamienica, Kroczewo, Modlin, Pomiechowo, Smoszewo, Zakroczym);

26. *dekanat żuromiński* (Biezuń, Chamsk, Dłutowo, Kuczbork, Lubowidz, Niechłonin, Poniatowo, Sarnowo, Syberia, Zielona Mławska, Zieluń, Żuromin).

Najwięcej parafii, bo aż 14, liczyły dekanaty: mławski i płoński; z kolei sierpecki liczył ich 13; żuromiński – 12; bodzanowski, pułtuski i rypiński – po 11; bielski, ciechanowski wschodni i raciążski – po 10; ciechanowski zachodni, dobrzyński n. Drwęcą, nasielski, plocki zachodni, przasnyski i wyszogrodzki – po 9; dzierzgowski, gostyniński i makowski – po 8; pozostałe dekanaty (grupa najliczniejsza): dobrzyński n. Wisłą, gąbiński, plocki wschodni, serocki, strzegowski, tłuchowski i zakroczymski liczyły po 7 parafii.

W uzupełnieniu wypada dodać, iż w ostatnich latach, w związku z erygowaniem przez biskupa plockiego Piotra Liberę (od 2007 roku) czterech nowych parafii powiększyła się liczebność czterech dekanatów: ciechanowskiego wschodniego (o parafię Błogosławionych Płockich Biskupów Męczenników), plockiego wschodniego (o parafię Rogozino). Pułtuskiego (o parafię św. Jana Pawła II) i zakroczymskiego (o parafię św. Barbary w Nowym Dworze-Modlinie).

Zakończenie

Przedstawiony wyżej szkic dziejów organizacji dekanalnej w diecezji plockiej – na przestrzeni stuleci – wskazuje na złożony, uwarunkowany okolicznościami miejsca i czasu, proces ewolucji w kształtowaniu się owych struktur. Poszczególni rządcy diecezji dokonujący większych lub mniejszych zmian w tym zakresie kierowali się początkowo przede wszystkim chęcią usprawnienia administracji diecezjalnej, z czasem zaś względami bardziej duszpasterskimi. Dobrze zorganizowana sieć dekanatów, stanowiących naturalne ogniwa pośrednie między władzą diecezjalną (szczególnie biskupem) a ogółem duchowieństwa parafialnego, gwarantowała nie tylko łatwiejszy kontakt centrali z „terenem”, lecz także dobrze służyła (i nadal służy) rozwijaniu współpracy duszpasterskiej między kapłanami posługującymi w parafiach dekanatu.

W działaniach biskupów plockich dostrzec można tendencję do zmniejszania liczby parafii w dekanatach, co miało służyć realizacji wspomnianych celów. Zainicjowana na większą skalę przez wybitnego biskupa plockiego Erazma Ciołka na synodzie w 1506 roku reforma organizacji dekanalnej znalazła następnie swoje zwieńczenie w rozporządzeniu Andrzeja Chryzostoma Załuskiego w 1693 roku, kiedy to liczącą 308 (a niebawem 310) parafii diecezję podzielił równomiernie na 31 dekanatów, co stanowiło pewien ideał. Znaczące zmiany w konfiguracji dekanatów nastąpiły w związku ze zmianą granic diecezji w Królestwie Polskim w 1818 roku, a następnie – bez mała 100 lat później, gdy biskup A.J.

Nowowiejski utworzył 11 nowych dekanatów. Kolejna zmiana granic diecezji w 1925 roku wymusiła nową strukturę dekanalną w postaci 17-tu dekanatów.

Duży stopień aktywności w kształtowaniu sieci dekanalnej ujawnili rządcy diecezji, poczynając od reformy administratora apostolskiego, biskupa J. Wosińskiego z 1964 roku, poprzez korekty biskupa Bogdana Sikorskiego – aż do sześciokrotnie dokonywanej reorganizacji przez administratora apostolskiego *sede plena*, a następnie biskupa płockiego Zygmunta Kamińskiego (zmiany w strukturach dekanalnych z 1992 roku były spowodowane zmianą granic diecezji). Wreszcie biskup Stanisław Wielgus (1999-2007), dostrzegając nowe wyzwania stojące przed duszpasterzami, w znacznym stopniu ograniczył liczbę dekanatów z 31 do 26.

Bliższego wyjaśnienia wymagałoby zbadanie bezpośrednich motywów, którymi kierowali się ostatni rządcy diecezji płockiej w podejmowaniu działań reorganizacyjnych, a także samych procedur poprzedzających odnośne decyzje. Należałoby poza tym ustalić dokładne daty erygowania nowych parafii w ostatnich dziesiętkach lat.

L'organizzazione delle strutture decanali nella diocesi di Płock

Riassunto

La diocesi di Płock, fondata nel 1075, a partire della fine del XIV secolo aveva le strutture decanali, delle quali informano le rispettive fonti. Invece dal 1506 si conosce già piena l'organizzazione decanale adoperata dal vescovo Erasmo Ciołek durante il sinodo diocesano.

Nello suo studio storico-giuridico l'autore presenta l'evoluzione storica delle strutture decanali nella diocesi di Płock nel contesto delle circostanze ecclesiastiche, politiche e quelle sociali. Riferisce dunque i cambiamenti provveduti dai vescovi – a seconda delle circostanze – nelle strutture dei decanati che si sono svolti in diversi periodi della lunga storia della diocesi.

Fra questi cambiamenti i più significativi nei secoli XIV- XIX si deve indicare prima di tutto il provvedimento del vescovo Andrea Crisóstomo Załuski del 1693. Per quanto invece riguarda i secoli XX e XI, l'attenzione speciale merita la riforma intrapresa dal vescovo Antonio Guliano Nowowiejski introdotta nel 1925, i sei cambiamenti e modifiche (negli anni 1986-1998) fatte dal vescovo Sigismundo Kamiński (soprattutto nel 1992, dopo la riforma delle strutture diocesane e metropolitane in Polonia) e finalmente il decreto del vescovo Stanislao Wiegus del 2003.